

Inhoud

Inleiding	9
Gold, Juno en Sword, de Brits/Canadese landing	13
<i>Van Arromanches naar Ouistreham</i>	13
Arromanches-les-Bains	13
Mulberry	13
Le Hamel	21
Asnelles	25
Ver-sur-Mer	25
Creully	28
Buron	29
Douvres-la-Délivrande	30
Graye-sur-Mer/Courseulles-sur-Mer	31
Bernières-sur-Mer	36
St. Aubin-sur-Mer/Lagrune-sur-Mer	38
Luc-sur-Mer	39
Lion-sur-Mer	40
La Brèche d'Hermanville/Hermanville-sur-Mer	42
Colleville-Montgomery	44
Batterij Hillman	45
Ouistreham	46
Britse Luchtlandingen	49
<i>Van Bénouville naar Merville en weer terug naar Ranville</i>	49
Pegasus	49
Pegasus Café	52
Ranville	55
Hérouvillette	56
Troarn	57
Merville-Franceville	58
Bréville	63
Omaha Beach	65
<i>Van Bayeux naar La Cambe</i>	65
Bayeux	65
Batterie de Longues	65

Port-en-Bessin	70
Colleville-sur-Mer/St. Laurent-sur-Mer	71
Widerstandsnest 62	74
Le Ruquet	75
Vierville-sur-Mer	75
La Pointe du Hoc	81
Grandcamp-Maisy	83
Isigny-sur-Mer	85
La Cambe	86
Utah Beach, Ste. Mère-Eglise, Cherbourg	87
<i>Van La Madeleine naar Cherbourg</i>	87
Angoville-au-Plain	87
Sainte-Marie-du-Mont	89
Utah Beach/La Madeleine	91
Roosevelt	93
Generaal Leclerc	96
Batterie de Crisbecq	96
Azeville	98
Ste. Mère-Eglise	99
La Fière	103
Cauquigny	104
Amfreville	105
Orglandes	105
De opmars stopt	106
Valognes	107
Cherbourg	107
De strijd om Caen	113
<i>Van Bayeux via Tilly-sur-Seulles en Villers-Bocage naar Caen</i>	113
De slag om Caen	113
De strijd gaat door	113
Operatie Perch	115
Villers-Bocage	119
Operatie Epsom	122
Caen	124
Monumenten In Caen	126
De Amerikaanse doorbraak	129
<i>Van St. Côme-du-Mont via St. Lô en Périers naar Carentan</i>	129
War of the Hedgerows	131
St. Lô	133

Inhoud

Rommel gewond	134
Bradley	134
Operatie Cobra	135
Het laatste Duitse offensief en de omsingeling	139
<i>Van Avranches via Falaise naar l'Aigle</i>	139
Operatie Lüttich	139
De zak van Falaise	140
De bevrijding van Parijs	145
Wapenstilstand	145
Grand Palais	146
Moedige daad	147
Amerikaanse steun	147
Parijs bevrijd	149
Ultimatum	149
Wraak	150
Overwinningssparade	150
Militaire begraafplaatsen in Normandië	151
Amerikaans	151
Brits	151
Canadees	151
Duits	151
Frans	152
Pools	152
De slag om Normandië in cijfers	153
Het aantal slachtoffers per landingsstrand	153
Register	154
Fotoverantwoording	160
Bronnen	160

Inleiding

Vanaf de Duitse inval in Polen in 1939, waardoor Engeland en Frankrijk bij de oorlog werden betrokken, was er sprake van de Tweede Wereldoorlog. Land na land werd opgeslokt door de nazi's. Bijna geheel Europa en een deel van Afrika kwamen in handen van Hitler en zijn trawanten.

Met veel moeite kon Engeland de Duitse agressie weerstaan. Gesteund door de VS en door troepen uit de Britse *dominions*, zoals Australië, Zuid-Afrika en Canada, sloegen de Engelsen op diverse fronten heldhaftig terug. In 1942 boekten de geallieerden hun eerste grote succes door de Duitsers definitief uit Noord-Afrika te verjagen. Ook aan het Oostfront, in Rusland, kwam de opmars van de Duitsers tot staan. Langzaam maar zeker keerde het tij. De in het begin van de oorlog oppermachtige Duitsers werden in de verdediging gedrongen. Na eerst Italië, de bondgenoot van Duitsland, uitgeschakeld te hebben, maakten de geallieerden zich op voor de bevrijding van de rest van Europa.

In 1943 werd tijdens de *Conferentie van Quebec* in Canada besloten tot een grootschalige landing op het Europese vasteland. Het plan kreeg de codenaam *Overlord*. De geallieerden hadden lering getrokken uit het bloedige fiasco bij *Dieppe* in augustus 1942. Meer dan 3000 Canadezen en Britten sneuvelden of werden gevangengenomen bij een poging de door de Duitsers fel

verdedigde havenstad Dieppe te veroveren.

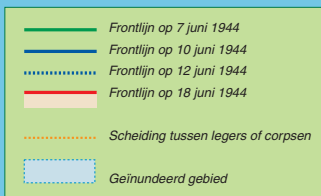
De conclusie was, dat het heroveren van een bestaande haven op het Europese vasteland was uitgesloten. Havensteden zouden door de Duitsers heftig worden verdedigd en als de geallieerden er toch in zouden slagen een haven te veroveren, zouden de installaties worden opgeblazen en geen enkel nut meer hebben voor de geallieerden.

Het plan voorzag dus in een invasie uit de buurt van iedere haven op het vasteland. In het geheim werden in Engeland plannen gesmeed, troepen verzameld en tal van voorbereidingen getroffen. Dat er een invasie zou komen was duidelijk, voor vriend en vijand. De vraag was: waar en wanneer?

Op 6 juni 1944 ging er een golf van hoop door het, onder het nazi-juk zuchtende Europa: de langverwachte invasie was begonnen. De eerste stap op weg naar de bevrijding was gezet.

De landing had plaats op de Normandische kust, verspreid over verschillende stranden. Van Ouistreham in het oosten tot aan La Madeleine in het westen. De Britten en Canadezen gingen aan land tussen Ouistreham en Arranches-les-Bains. De Amerikanen landden tussen Coleville-sur-Mer en Vierville-sur-Mer en bij La Madeleine. Daarnaast vonden er bij Ste. Mère-Eglise en Bénouville luchtlandingen plaats en deden de US Rangers een aanval op Pointe du Hoc.

ATLANTISCHE OCEAAN

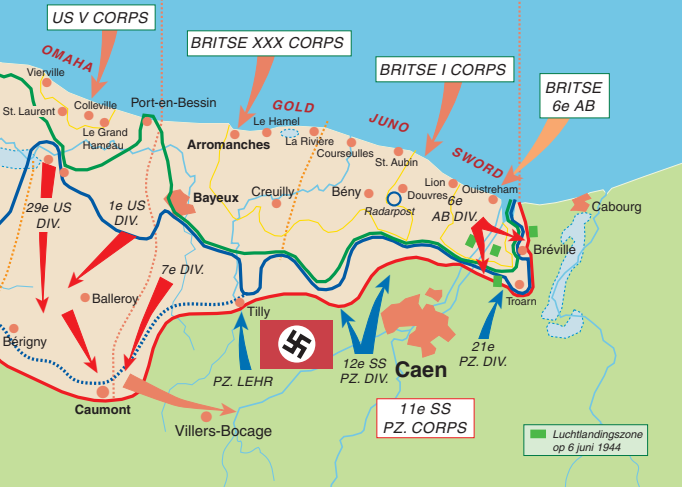

Het Kanaal Baie de la Seine

1ste Leger

Britse 2de Leger
(Dempsey)

Behalve op Utah Beach, bij La Madelaine, was de Duitse tegenstand sterker dan verwacht. In alle landingszones leidde dit tot vertragingen en op Omaha Beach zelfs tot dramatische gebeurtenissen, die consequenties hadden voor het verdere verloop van de geallieerde opmars. We weten nu dat de landing een succes is geworden, maar de problemen waren groot en de prijs in mensenlevens was hoog.

De opmars landinwaarts was zwaar. De Britten en Canadezen konden slechts met grote moeite de stad Caen innemen. De Amerikanen moesten een zware strijd leveren voor St. Lô en ook de verovering van Montebourg en Cherbourg lukte pas nadat er hevig slag was geleverd. De slag om Normandië werd een lange, hevige strijd waarbij tienduizenden doden en gewonden vielen. Pas op 22 augustus 1944 kon worden gezegd: 'De slag om Normandië is gewonnen.'

Nadat Normandië veroverd was, verliep de geallieerde opmars over het algemeen voorspoedig. Parijs werd bevrijd en de Amerikaanse troepen snelden naar de Duitse westgrens. Britse troepen veroverden Brussel en Antwerpen en in september 1944 werden ook de zuidelijke provincies van Nederland bevrijd. De overwinning leek dichtbij.

Daarna stakte de geallieerde machine echter. De gewaagde luchtlanding bij Arnhem – operatie *Market Garden* – mislukte en het front stabiliseerde zich. Dat wil zeggen in het westen. Aan het oostelijk front hadden de Sovjettroepen meer succes. Ze gunden de Duitsers

geen rustpauze en dreven ze in hoog tempo terug naar Berlijn.

In december 1944 deden de Duitsers een laatste wanhopige poging de geallieerden te verdrijven. Het Ardennenoffensief leek een Duitse overwinning te worden. Op het laatste moment wisten de Amerikanen het tij te keren en daarmee de laatste stuip trekking van Hitlers nazi-Duitsland teniet te doen.

Met hernieuwd elan trokken de geallieerden Duitsland binnen, de Amerikanen naar het zuiden en de Britten en Canadezen naar het noorden, terwijl de Sovjets in het oosten de Duitse grens overschreden.

Nauwelijks vier maanden later was de oorlog van wereldschaal teruggebracht tot een gevecht in de straten van Berlijn. Hitler pleegde zelfmoord en de Sovjets hesen hun vlag op het Rijksdaggebouw. Nazi-Duitsland was definitief verslagen. 336 Dagen na D-Day.

Gold, Juno en Sword, de Brits/Canadese landing

VAN ARROMANCHES NAAR OUISTREHAM

Gold, Juno en *Sword* zijn de codenamen van de stranden waarlangs deze route je voert.

ARROMANCHES-LES-BAINS

Alhoewel Arromanches niet in een landingszone lag, is het stadje voor het verloop van de invasie en vooral ook voor de daaropvolgende slag om Normandië, van groot belang geweest. Onkundig van het moment waarop een invasie zou plaatsvinden, waren de Duitsers in Arromanches er klaar voor een aanval uit zee te weerstaan.

Aan de kust gelegen huizen waren opgeblazen om plaats te maken voor bunkers. Op het strand lagen anti-tankversperringen en in zee, dicht bij de laagwaterlijn, waren mijnen geplaatst. Toen het echter zover was, kwam de aanval niet vanuit zee maar over land. Rond 21.00 uur van 6 juni 1944 werd het stadje ingenomen door de, vanuit St-Côme-de-Fresné oprukkende troepen van het 1e bataljon Royal Hampshires, die in de loop van de ochtend waren geland op Gold. Vlak voordat ze Arromanches binnentrokken, voerden enkele voor de kust liggende slagschepen een goed gecoördineerd bombardement uit op de Duitse stellingen.

De Britse troepen maakten dankbaar gebruik van de bij de Duitsers ontstane

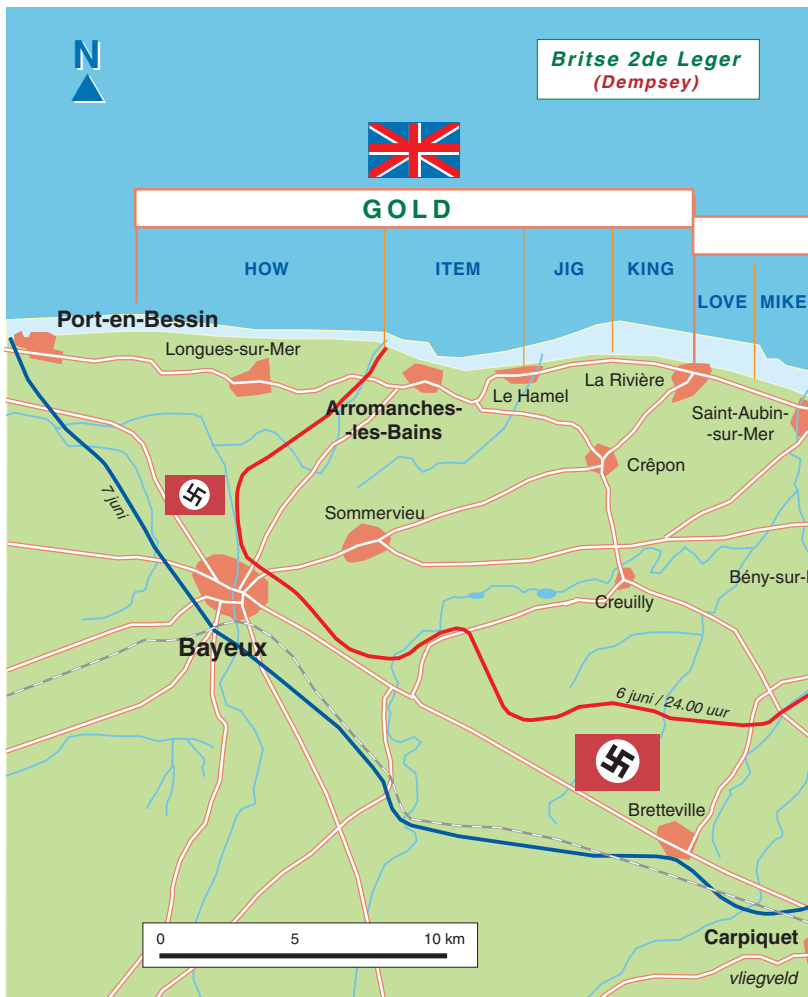
verwarring en namen het stadje snel in. Ondanks het bombardement en de lichte gevechten waarmee de inname van Arromanches gepaard ging, was er in de stad nauwelijks schade aangericht. Dit was vooral te danken aan de grote nauwkeurigheid waarmee de slagschepen de beschieting hadden uitgevoerd. Hun granaten troffen wél de Duitse stellingen, maar niet de bebouwing die daar nauwelijks honderd meter achter lag.

De geallieerde marine heeft in die eerste dagen van de invasie een grote reputatie opgebouwd als het gaat om precisiebombardementen. Ook op enkele andere plaatsen waren het juist de beschietingen uit zee die precaire situaties tot een oplossing brachten.

MULBERRY

Als je in Arromanches aan de kust staat zie je waardoor deze naam is blijven voortleven in de geschiedenis van de invasie. In zee liggen de resten van wat eens een kunstmatige haven was. Het idee van zo'n kunstmatige haven was afkomstig van Winston Churchill, die samen met vice-admiraal Lord Mountbatten het idee verder ontwikkelde. Het plan kreeg de codenaam Mulberry en commodore Hughes-Hallett kreeg de opdracht het

plan uit te werken. Nadat, op schaal, talloze varianten waren uitgeprobeerd, kwam Hughes-Hallett met een uit twee delen bestaand plan.

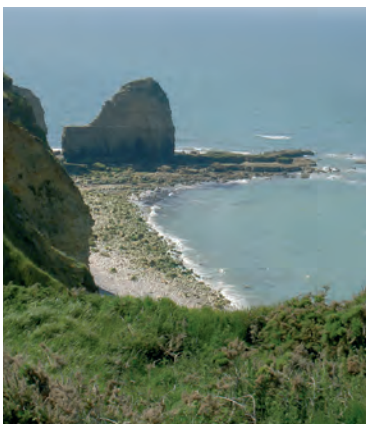
De eerste fase was het op een paar kilometer voor de kust tot zinken brengen van oude schepen, de zogenaamde *blockships*. Het doel

hiervan was tweeledig: enerzijds zouden de tot zinken gebrachte schepen dienst doen als golfbrekers, maar ook zouden ze de sterke

stroming doen afbuigen. Dit alles was niet meer dan een voorbereiding op de uitvoering van het eigenlijke plan: een groot aantal caissons van 70 meter

HISTORISCHE ROUTE NORMANDIË

Indrukken van het geveesde Pointe du Hoc

LA POINTE DU HOC

Vanaf Vierville rijdt je westwaarts over de D514. Al snel zie je een bord, dat naar Pointe du Hoc verwijst.

Van alle Duitse geschutsstellingen aan de Franse kust was die bij Pointe du Hoc de meest gevreesde. Zes geschutstorens, ieder bewapend met een 155 mm kanon dat een reikwijdte had van 20 kilometer. Deze kanonnen werden een gevaar geacht voor de landende troepen, zowel op Omaha als op Utah, maar ook voor de in zee liggende schepen. Tijdige uitschakeling van de stelling had de hoogste prioriteit. De verovering werd toevertrouwd aan 2 bataljons van de US Rangers: het 2^e en het 5^e Ranger bataljon. Ter voorbereiding op hun landing werd de stelling in de maand mei bijna dagelijks gebombardeerd. In de laatste drie dagen voor de landing werden de bombardementen nog in hevigheid opgevoerd: 's nachts door de RAF en overdag door de US Airforce.

Bijna ging het al in het begin mis. In de vroege ochtend van 6 juni, om 06.30 uur, voeren de eerste landingsboten naar de kust met aan boord 225 Rangers van het 2e Ranger bataljon (de D-, E- en F-compagnie) onder leiding van luitenant-kolonel James Earl Rudder. De 10 landingsvaartuigen en 4 DUKW's met materieel hadden veel last van de ruwe zee. Eén LCA en twee DUKW's gingen op zee verloren.

Het doel was Pointe du Hoc, maar de boten voeren, door de sterke stroming naar het oosten afgedreven, recht af op het enkele kilometers oostelijk gelegen Pointe de la Percée. Pas op het laatste

moment bemerkte kolonel Rudder de vergissing en liet nog net op tijd de koers wijzigen in de goede richting. Hierdoor vertraagde de landing met 35 minuten.

Omdat de overige Rangers, die onder leiding van luitenant-kolonel Max Schneider om 07.00 uur op Pointe du Hoc zouden landen, niets hoorden, dacht men dat de aanval was mislukt en liet men het totale 5e Ranger bataljon met de A- en B-compagnie van het 2^e Rangers bataljon op Omaha landen. Zij zouden twee dagen later pas Pointe du Hoc vanaf de landzijde bereiken.

Rudder en zijn mannen waren op zichzelf aangewezen. Met ondersteuning van een beschieting vanuit zee door het Amerikaanse slagschip, de USS Texas en twee torpedobootjagers, de USS Satterlee en de HMSTalybont, begonnen de Rangers aan de beklimming van de steile klif.

De Amerikanen hadden twee manieren om naar boven te gaan: met ladders, geleend van de Londense brandweer of via touwen. Ook dit ging verre van probleemloos. De klimtouwten waren voorzien van ankers die, als de touwen omhoog waren geschoten, grip dienden te krijgen in de grond. De touwen waren echter drijfmat van het zeewater en daardoor te zwaar. Slechts enkele bereikten de top. Tot overmaat van ramp was bij de landing ook een aantal ladders verloren gegaan. De Rangers lieten echter zien, dat zij niet voor niets tot de elite van het Amerikaanse leger behoorden en beklommen, ondanks de handicaps en onder zwaar Duits mitrailleurvuur, de klif. Zij slaagden erin de top te bereiken met het verlies van slechts 15 man.